

Lietuvos gyventojų nuomonė apie korupciją teisėsaugos institucijose

Dr. Eglė Vileikienė

Vidaus reikalų ministerijos

Viešojo saugumo politikos departamento

Vyriausioji specialistė

Tyrimo metodika

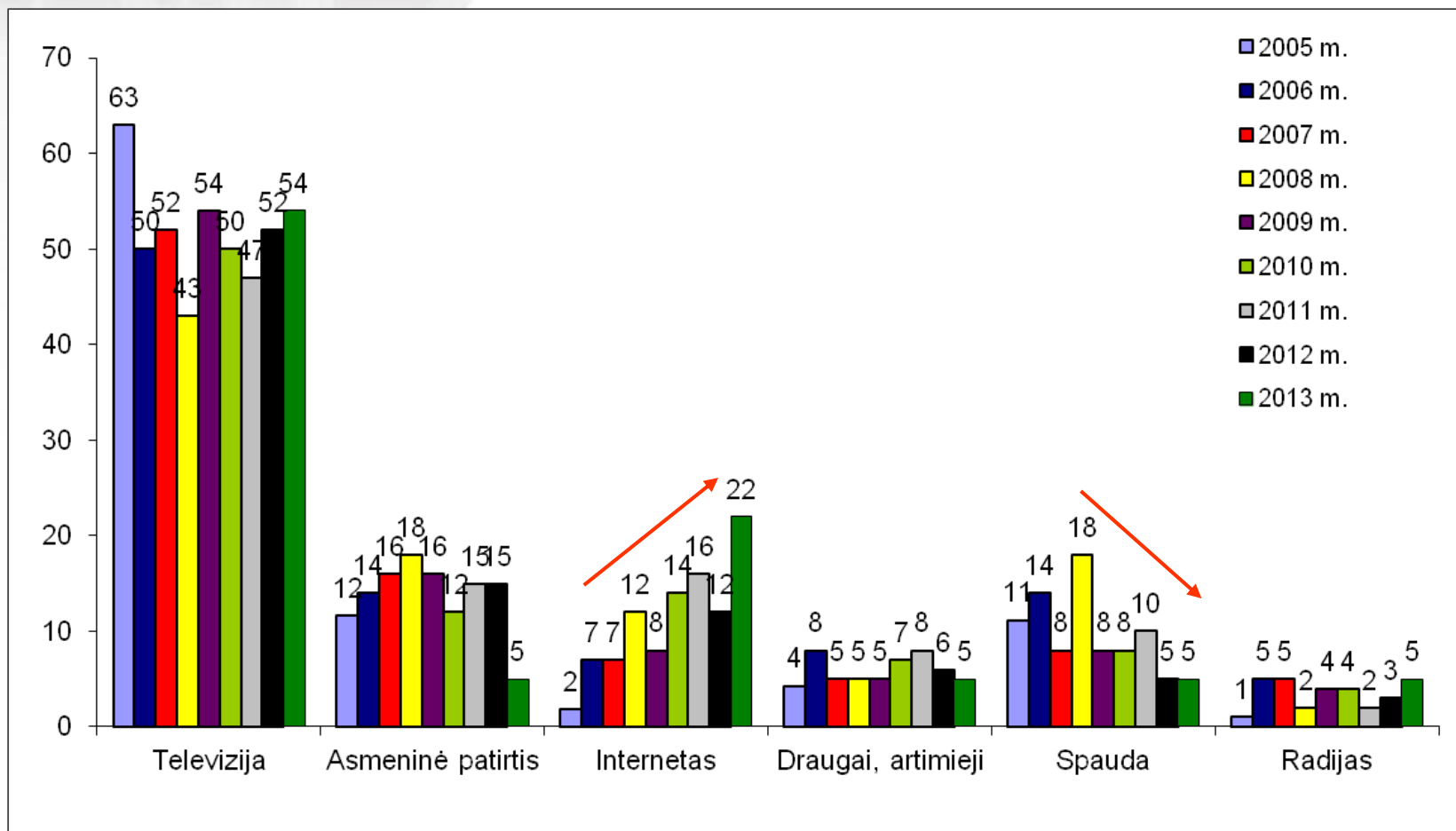
- Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa VRM ir Policijos departamento prie VRM iniciatyva buvo atlikta 2013 m. rugpjūčio 7-21 d., rugsėjo 16-26 d. ir spalio 8-16 d. Pagal parengtą klausimyną apklausą atliko „Socialinės informacijos centras”.
- Visose Lietuvos savivaldybėse individualių interviu būdu buvo apklausti 15-74 m. gyventojai (atlikti 3036 interviu).
- Buvo panaudota daugiapakopė tikimybinė atranka. Respondentų atranka parengta taip, kad kiekvienas Lietuvos gyventojas turėtų vienodą tikimybę būti apklaustas.
- Tyrimo rezultatų statistinė paklaida neviršija 1,8 proc. esant 95 proc. patikimumui.
- 2013 m. apklausos rezultatai lyginami su 2005-2012 m. apklausų duomenimis.

Institucijų veiklos vertinimas

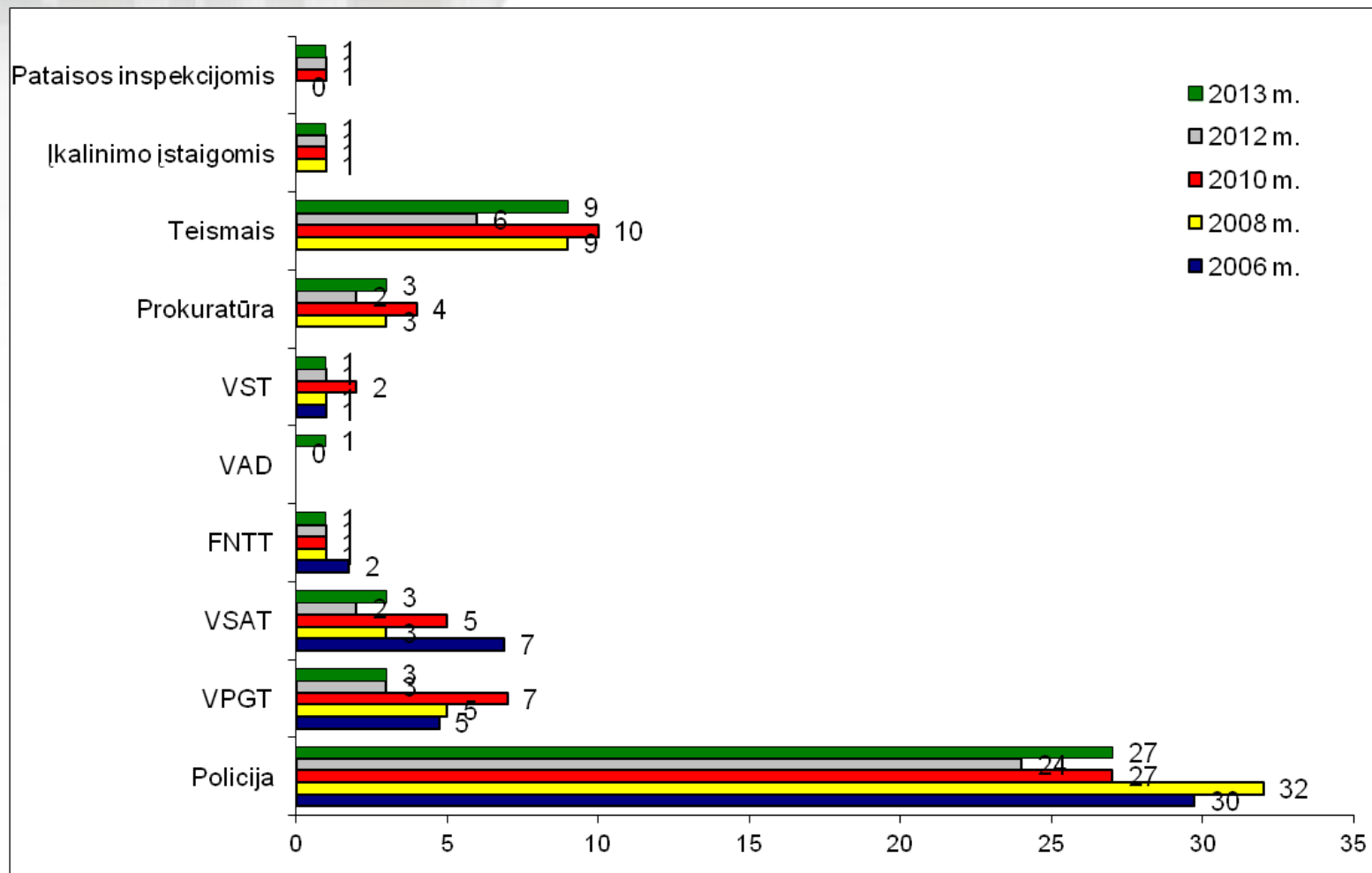

Svarbiausi informacijos šaltiniai apie viešąją saugumą

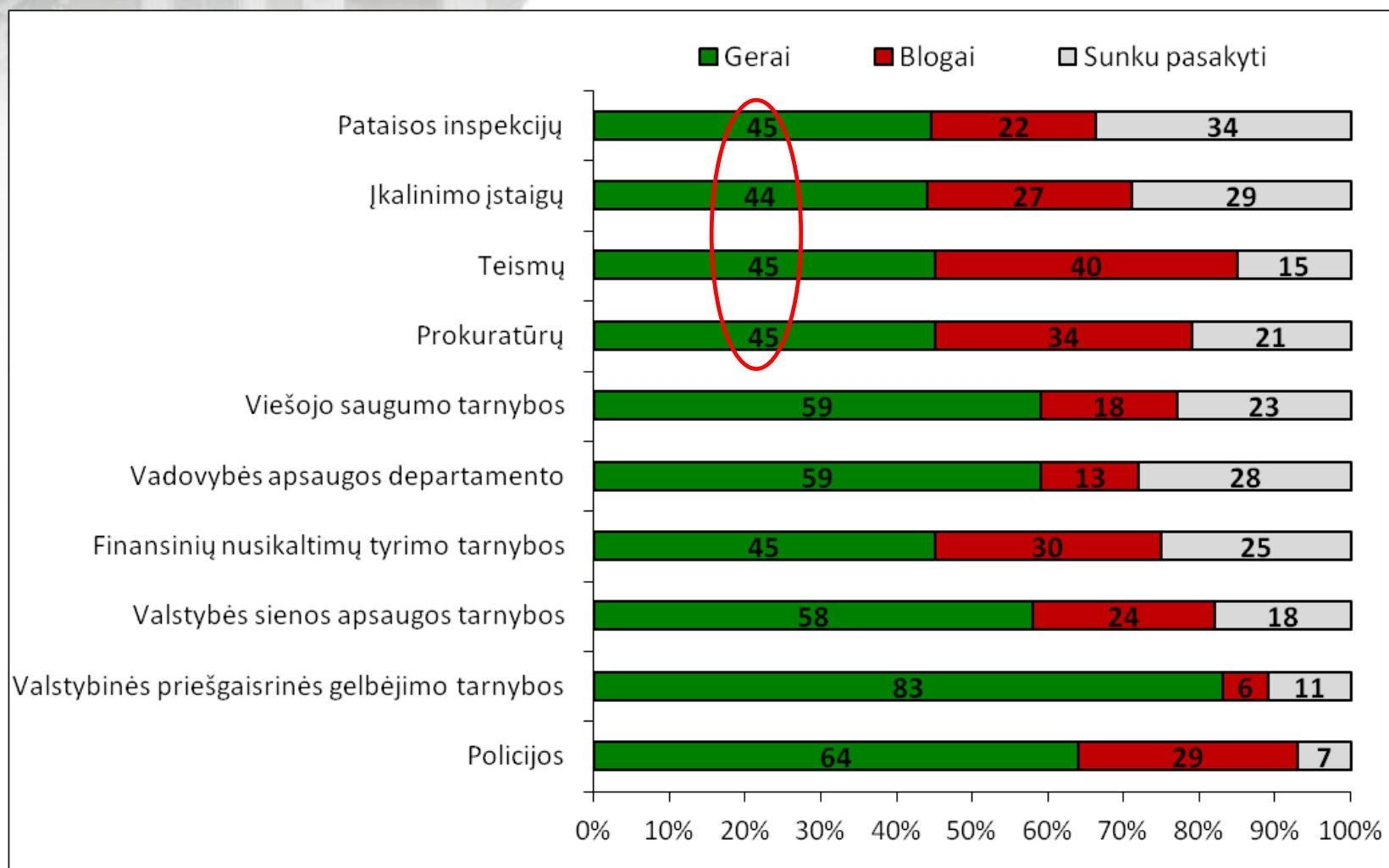

Gyventojai, per paskutinius penkerius metus, turėję reikalų su šiomis institucijomis

Institucijų darbo vertinimas

Nepasitikėjimo policija priežastys (N=811)

1	Korupcijos apraiškos policijoje	„Korumpuota“, „Dėl policijos kyšininkavimo“, „Policininkai tik nori išpešti pinigų“	26
2	Prasta policijos darbo kokybė	„Blogai dirba“, „Neatlieka savo darbo“, „Nemanau, kad policija tiria nusikaltimus ir gaudo nusikaltėlius“, „Policijoje nėra tvarkos“, „Vertina pagal nuveiktus darbus“	24
3	Neteisingumo jausmo suvokimas	„Policininkai neteisingai nubaudžia/ sulaiko/ apkaltina“, „Policijoje daug neteisybės“, „Policininkai neatsižvelgia į žmogų“, „Policija ne visus vienodai baudžia“, „Policininkai žiūri tik savo interesų“, „Policininkai gali apgauti“	15
4	Policijos pareigūnų savybės	„Policininkai yra nesąžiningi“, „Policininkai yra nemandagūs (yra grubūs, nemoka bendrauti“, „Policininkams trūksta kompetencijos“, „Policininkai naudojasi savo padėjimi“	13
5	Bendra neigiama nuomonė apie policija	„Dėl neigiamos bendros nuomonės/ atsiliepimų“, „Nemano, kad yra priežasčių pasitikėti policija“	8
6	Neigiama asmeninė patirtis	„Turėjo blogos patirties“	7
7	Nepatenkinamas reagavimas	„Policija neoperatyviai reaguoja/ neatvyksta į iškvietimus“, „Policija nereaguoja į skundus, problemas“	6
8	Neigiama žiniasklaidos įtaka	„Dėl neigiamų pranešimų apie policijos darbus žiniasklaidoje“	5
9	Kita	„Nes policininkai gauna per mažus atlyginimus“, „Policija pateikia per mažai informacijos apie savo veiklą“, „Mano, kad policininkai yra nusikaltėliai“, „Policija siekia tik nubausti“, „Policijoje per daug moterų“	6

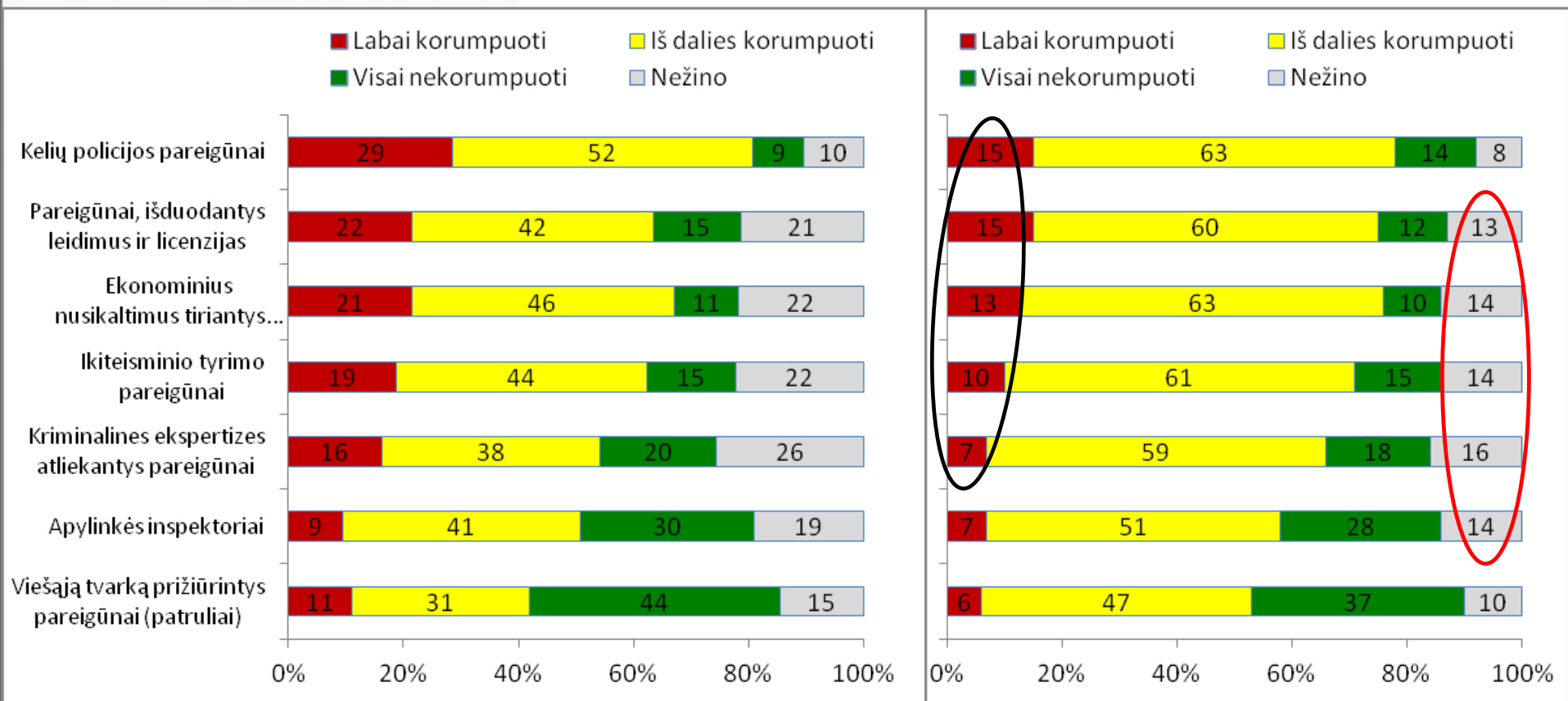

Korupcijos suvokimas

Ar šiose srityse dirbantys policijos pareigūnai yra korumpuoti? 2012 m. 2013 m.

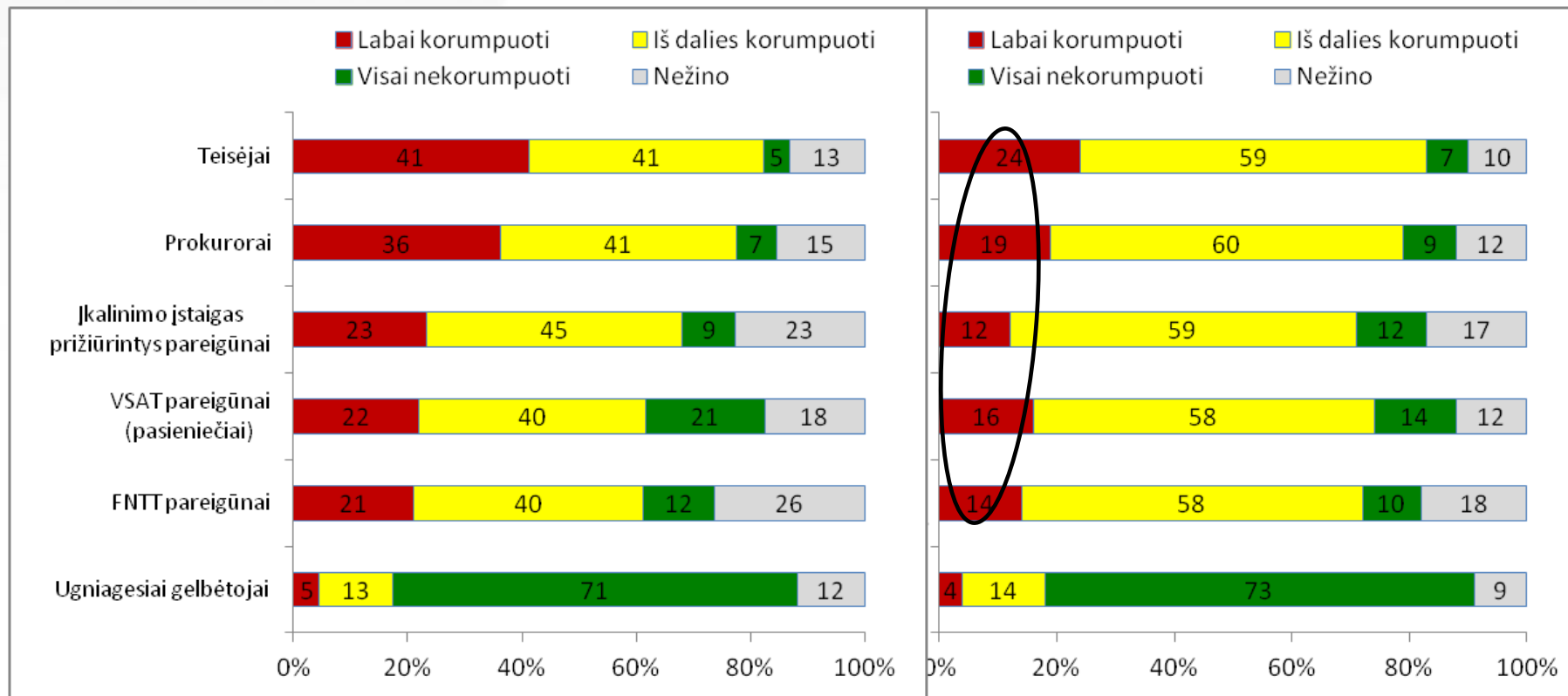

Ar šiose srityse dirbantys pareigūnai yra korumpuoti?

2012 m.

2013 m.

Kyšininkavimo indeksai

	<i>Turėjo reikalu</i>	<i>Prievartavimo</i>	<i>Davimo</i>	<i>Efektyvumo</i>
Kelių policijos pareigūnai	555	0,18	0,13	0,97
Teisėjai	229	0,09	0,02	0,50
Apylinkės inspektoriai	150	0,05	0,01	100
Advokatai	146	0,09	0,04	0,83
Viešąją tvarką prižiūrintys pareigūnai (patruliai)	144	0,06	0,03	100
Ikiteisminio tyrimo pareigūnai	102	0,07	-	-
Ugniagesiai gelbėtojai*	60	-	-	-
Pareigūnai, išduodantys leidimus ir licencijas*	56	0,11	0,05	100
Prokurorai*	56	0,09	0,05	0,67
Kriminalistines ekspertizes atliekantys pareigūnai*	43	0,09	0,02	100
VSAT pareigūnai*	38	0,08	0,03	100
Įkalinimo įstaigų pareigūnai*	22	0,19	0,05	100
FNTT pareigūnai*	12	0,08	-	-
Ekonominius nusikaltimus tiriantys pareigūnai*	11	0,07	-	-

* Atvejai, kuriuos minėjo mažiau nei 100 respondentų

Išvados

- Pagrindiniu informacijos šaltiniu apie viešąją saugumą gyventojams vis dar yra televizija, nors jos svarba kasmet mažėja. Asmeninės patirties svarba yra gerokai mažesnė – ją, kaip pagrindinį šaltinį, įvardijo tik kiek daugiau nei dešimtadalis apklaustų asmenų. Pastaraisiais metais pastebimai išaugo interneto svarba.
- Iš visų VRM pavaldžių institucijų gyventojai dažniausiai turėjo reikalų su policija (beveik kas trečias), tuo metu tiesiogiai susidūrusių su kitomis institucijomis – daug mažiau.
- Institucijų vertinimas siejamas su įsitikinimu apie korupcijos paplitimą šiose institucijose. Gyventojai, manantys, kad tam tikros institucijos pareigūnai yra korumpuoti, daug mažiau jomis pasitiki ir prasčiau vertina jų darbą.

Išvados

- Pagrindinės nepasitikėjimo policija priežastys išlieka tos pačios: įsivaizdavimas, kad policijos pareigūnai yra korumpuoti, ir netenkinanti policijos darbo kokybė.
- Mažiausiai korumpuotais gyventojai laiko ugniagesius gelbėtojus ir viešąją tvarką prižiūrinčius policijos pareigūnus, atitinkamai labiausiai korumpuotais – kelių policijos pareigūnus.
- Palyginti su 2012 m., sumažėjo gyventojų, manančių, kad pareigūnai yra labai korumpuoti.

Išvados

- Korupcijos suvokimas siejamas su gyventojų pagarba policijai kaip institucijai ir jos kaip potencialaus darbdavio patrauklumu.
- Korupcijos suvokimui neturi įtakos tai, ar gyventojai per pastaruosius 5 metus turėjo reikalų su policija.
- Beveik penktadalis respondentų, turėjusių reikalų su kelių policijos pareigūnais, nurodė, kad pareigūnai reikalavo ar davė suprasti, kad nori kyšio.
- Tyrimas parodė, kad daugeliu atveju policijos pareigūnams duotas kyšis padeda išspręsti problemas.